

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Maďarsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

Rozhodné právo se řídí zákonem XXVIII z roku 2017 o mezinárodním právu soukromém (dále jen „zákon XXVIII z roku 2017“). To se však použije pouze tehdy, neobsahuje-li ustanovení o rozhodném právu žádný nástroj Evropské unie ani mezinárodní smlouva.

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Příslušné informace jsou k dispozici především na internetových stránkách [Haagské konference o mezinárodním právu soukromém](#).

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

- [Smlouva mezi Maďarskem a Československem o právní pomoci](#)
- [Smlouva mezi Maďarskem a Jugoslávií o právní pomoci](#)
- [Smlouva mezi Maďarskem a Rumunskem o právní pomoci](#)

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Ano.

2.2 Zpětný odkaz

Pokud se použije cizí právo, jsou použitelné hmotněprávní předpisy stanoveného cizího práva, které dotýchnou záležitost přímo upravují. Je-li rozhodné cizí právo určeno státní příslušností a cizí právo odkazuje na maďarské právo, použijí se maďarské hmotněprávní předpisy, přičemž v případě, že cizí právo odkazuje na právo třetí země, použijí se hmotněprávní předpisy této třetí země.

2.3 Změna kolizního kritéria

Jakákoli následná změna hraničních určovatелů ovlivňuje právní vztahy platně vzniklé podle práva rozhodného před změnou pouze tehdy, je-li to výslovně stanoveno v zákoně XXVIII z roku 2017.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Použití cizího práva, které se považuje za rozhodné podle zákona XXVIII z roku 2017, je v rozporu s maďarským veřejným pořádkem, a toto právo tudíž nelze použít, pokud by to v daném případě vedlo k zjevnému a závažnému porušení základních hodnot a ústavních zásad maďarského právního řádu. Nelze-li narušení veřejného pořádku zabránit jinak, použijí se místo ustanovení cizího práva, k němuž se nepřihlíží, ustanovení maďarského práva. Bez ohledu na právo upravující danou záležitost je nutno použít ustanovení maďarského práva, jejichž imperativní povaha jednoznačně vyplývá z jejich obsahu a účelu (imperativní právní normy). Imperativní právní normy podle právních předpisů jiných států lze uvážit pouze tehdy, pokud existuje úzká vazba a pokud jsou rozhodující za účelem posouzení skutkové podstaty.

2.5 Zjištění cizího práva

Soud zjistí obsah cizího práva z vlastního podnětu s použitím nezbytných prostředků. Na základě mezinárodní dohody může zaslat orgánům cizí země žádost a uvážit podání účastníků řízení a znalecké posudky. Za tímto účelem může rovněž konzultovat s ministrem spravedlnosti. Nelze-li obsah cizího práva zjistit v přiměřené lhůtě, použije se maďarské právo. Nelze-li skutkovou podstatu dané věci posoudit podle maďarského práva, použije se cizí právo, které je co nejbližší rozhodnému právu. Ministr spravedlnosti vydává osvědčení o maďarském právu a judikatuře, která se použijí v zahraničí.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Na právní vztahy, které nespádají do oblasti působnosti [nařízení \(ES\) č. 593/2008 \(nařízení Řím I\)](#), se použijí ustanovení zákona XXVIII z roku 2017. Rozhodným právem pro smlouvu je právo zvolené stranami pro celou smlouvu, či pouze pro její část. Není-li volba práva výslovná, musí jednoznačně vyplývat z ustanovení smlouvy či ze skutkových okolností dané věci. Rozhodné právo musí být zvoleno před uplynutím lhůty stanovené soudem během prvního soudního jednání.

Strany se mohou dohodnout na volbě jiného práva, které se vztahuje na smlouvu, namísto dříve uplatňovaného práva. Touto skutečností není dotčena platnost smlouvy podle práva upravujícího formální platnost.

Je-li smlouva spojena s právem pouze jednoho státu, nemůže být volbou práva dotčeno uplatňování ustanovení práva dotýčné země, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

Nebylo-li právo zvoleno, je rozhodným právem právo země, k níž mají základní prvky daného smluvního vztahu nejužší vazbu.

Existence a platnost smlouvy, či jakékoli smluvní podmínky se určuje podle práva, které by ji upravovalo podle zákona XXVIII z roku 2017, pokud by byly daná smlouva nebo smluvní podmínka platné.

Na smlouvu, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti, se vztahují požadavky na formu stanovené právem země, v níž se daná nemovitost nachází, pakliže tyto požadavky platí bez ohledu na zemi, v níž je smlouva uzavřena, a bez ohledu na právo upravující smlouvu, a od těchto požadavků se nelze smluvně odchýlit.

Pravidla týkající se smluv se použijí obdobně na jednostranná prohlášení.

3.2 Mimosmluvní závazky

Na smluvní vztahy, které nespádají do oblasti působnosti [nařízení \(ES\) č. 864/2007 \(nařízení Řím II\)](#), se vztahují ustanovení zákona XXVIII z roku 2017. Osoba požadující náhradu škody si může zvolit právo podle článku 7 nařízení Řím II do uplynutí lhůty stanovené soudem na prvním soudním jednání.

U mimosmluvních závazkových vztahů je rozhodným právem právo státu, na jehož území nabyla účinku právní skutečnost zakládající závazek. Nachází-li se obvyklé bydliště nebo sídlo věřitele a dlužníka v rámci určitého právního vztahu v době, kdy nabyla účinku právní skutečnost zakládající závazek, ve stejné zemi, použije se právo této země. Je-li mimosmluvní závazkový vztah úzce spojen s jiným právním vztahem, který již byl mezi stranami uzavřen, použije se právo rozhodné pro předchozí právní vztah i na mimosmluvní vztah.

Strany si mohou zvolit rozhodné právo po vzniku mimosmluvního závazkového vztahu. Nebylo-li právo výslovně zvoleno, musí jednoznačně vyplývat ze skutkových okolností dané věci. Rozhodné právo lze zvolit do uplynutí lhůty stanovené soudem na prvním soudním jednání. Je-li právní vztah spojen s právem pouze jednoho státu, nemůže být volbou práva dotčeno uplatňování ustanovení práva dotýčné země, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Způsobilost k právům a právním úkonům a osobnostní práva osob je nutno určit podle jejich osobního statutu. Osobním statutem určité osoby je právo státu, jehož je tato osoba státním příslušníkem. Pokud má určitá osoba více než jednu státní příslušnost a jednou z nich je maďarská státní příslušnost, je použitelným osobním statutem maďarské právo, nemá-li dotýčná osoba užší vztah k jiné státní příslušnosti. Jestliže má určitá osoba více než jednu státní příslušnost a žádnou z nich není maďarská státní příslušnost, je použitelným osobním statutem právo státu, k němuž má tato osoba nejužší vztah, přičemž se přihlídnou k základním skutkovým okolnostem dané věci. Jestliže má určitá osoba více než jednu státní příslušnost a žádnou z nich není maďarská státní příslušnost, přičemž má ke státům, jejichž je státním příslušníkem, stejný vztah, nebo nelze-li státní příslušnost určité osoby zjistit, či jedná-li se o osobu bez státní příslušnosti, je použitelným osobním statutem právo státu, v němž má obvyklý pobyt. Nelze-li osobní statut určité osoby zjistit, použije se maďarské právo. Maďarské právo se vztahuje na způsobilost k právům a právním úkonům a osobnostní práva osob, kterým byl udělen azyl nebo které byly přijaty v Maďarsku.

Právem rozhodným pro jméno osoby je její osobní statut, nebo na její žádost maďarské právo. Má-li určitá osoba více než jednu státní příslušnost, může si zvolit právo, které se použije ve vztahu k jejímu příjmení, na základě kterékoli státní příslušnosti. S ohledem na manželské jméno může být na základě společné žádosti stran zvoleno právo státu, jehož státním příslušníkem je některý z manželů, nebo maďarské právo. Není-li takováto žádost podána, je rozhodným právem právo, které je použitelné na osobní vztah manželů. Pravidla týkající se příjmení v případě rozvodu manželství nebo prohlášení manželství se neplatně se řídí právem státu, podle něhož bylo zapsáno manželské jméno. Rodné a manželské jméno maďarského státního příslušníka musí být v případě, bylo-li platně zapsáno podle práva jiné země, uznáno v Maďarsku, pokud je dotýčný maďarský státní příslušník nebo jeho manžel/manželka také státním příslušníkem jiné země, nebo nachází-li se místo obvyklého pobytu dotýčného maďarského státního příslušníka v této zemi. Jména, která jsou v rozporu s maďarským veřejným pořádkem, nelze oficiálně uznat.

Osoba, která není podle svého osobního statutu způsobilá k právům a právním úkonům, nebo jejíž způsobilost je omezená, se musí považovat za způsobilou s ohledem na řadu každodenních transakcí menšího významu, které byly uzavřeny a provedeny v Maďarsku, pokud by byla tato osoba způsobilá k právům a právním úkonům podle maďarského práva. Osoba, která není podle svého osobního statutu způsobilá k právům a právním úkonům, nebo jejíž způsobilost je omezená, která je však způsobilá k právům a právním úkonům podle maďarského práva, se musí považovat za způsobilou rovněž s ohledem na ostatní hospodářské transakce, mají-li právní účinky těchto transakcí nastat v Maďarsku.

Ve všech zastupování osoby s omezenou způsobilostí k právům a právním úkonům, pokud jde o spravování jejich záležitostí, nebo opatrovnictví *ad hoc* je rozhodným právem právo státu, v němž se nachází soud, který ustanovuje zástupce nebo opatrovníka.

Právem rozhodným pro prohlášení určité osoby za mrtvou či pohřešovanou nebo pro záznam o jejím úmrtí je osobní statut dotýčné osoby. Není-li osobním statutem pohřešované osoby maďarské právo, použije se maďarské právo v případě, je-li dotčen maďarský právní zájem.

Místem obvyklého pobytu určité osoby je místo, kde se v současnosti nachází středisko jejích životních zájmů, jak vyplývá ze všech okolností daného právního vztahu. Při určování místa, kde se v současnosti nachází středisko životních zájmů určité osoby, se přihlíží rovněž ke skutečnostem naznačujícím záměr dotýčné osoby. Bydlištěm se rozumí místo, kde dotýčná osoba pobývá trvale nebo má v úmyslu zde pobývat po neurčitou dobu.

Osobním statutem právnické osoby nebo subjektu bez právní subjektivity je právo státu, v němž je dotýčná právnická osoba zapsána. Je-li právnická osoba zapsaná ve více než jednom státě nebo nemusí-li být zapsána podle práva státu, v němž se nachází její sídlo uvedené v zakládací listině, je použitelným osobním statutem právo státu, v němž se nachází její sídlo. Pokud určitá právnická osoba nemá v zakládací listině uvedeno sídlo nebo pokud má více sídel a není zapsána podle práva žádného státu, je použitelným osobním statutem právo státu, v němž se nachází její hlavní správní ústředí. Právní postavení právnické osoby nebo subjektu bez právní subjektivity se určí podle příslušného osobního statutu.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Právem rozhodným ve všech určení otcovství nebo mateřství či vyvrácení domněnky otcovství je osobní statut dítěte v době narození. Uznání otcovství dítěte musí být stanoveno podle osobního statutu dítěte v době uznání, zatímco uznání otcovství počatého, dosud však nenarozeného dítěte musí být stanoveno podle osobního statutu matky v době uznání. Uznání otcovství nelze považovat za formálně neplatné, je-li formálně platné podle maďarského práva, nebo podle práva platného v době a místě uznání. Není-li podle rozhodného práva status otce uveden, je použitelné právo jiného státu, k němuž má daná věc úzký vztah, je-li to pro dítě výhodnější.

3.4.2 Osvojení

Osvojení je platné pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky podle osobního statutu osvojitele i osoby, která má být osvojena, v době osvojení. Na právní účinky osvojení, zrušení osvojení a právní účinky zrušení osvojení se použije osobní status osvojitele v době osvojení nebo zrušení osvojení.

Jsou-li osvojitelé manželi, je právem rozhodným pro právní účinky osvojení, zrušení osvojení a právní účinky zrušení osvojení:

- a) právo státu společné státní příslušnosti manželů v době osvojení nebo zrušení osvojení; nebo není-li takového práva
- b) právo státu, v němž měli manželé společné bydliště v době osvojení nebo jeho zrušení, nebo není-li takového práva
- c) právo státu, v němž se nachází soud, který danou věc projednává.

3.5 Manželství, nesezdané soužití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Manželství bude platné pouze tehdy, jsou-li splněny hmotněprávní podmínky v době uzavření manželství podle osobního statutu obou snoubenců. Právem rozhodným pro náležitosti týkající se platnosti manželství je právo platné v době a místě uzavření manželství. Pravidla vztahující se na konání svatebního obřadu a platnost manželství se použijí obdobně na určení existence či neexistence manželství. Manželství nemůže být v Maďarsku uzavřeno, existuje-li podle maďarského práva nepřekonatelná překážka manželství.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

Ustanovení týkající se manželství se použijí i na uzavření a platnost registrovaného partnerství a jeho právní účinky (nikoli příjmení), a to s níže uvedenými výjimkami.

Překážka uzavření a platnosti registrovaného partnerství neexistuje, pokud osobní statut budoucího partnera v registrovaném partnerství neuznává registrované partnerství osob stejného pohlaví, za předpokladu, že

- a) budoucí partner v registrovaném partnerství, který je cizím státním příslušníkem, doloží, že podle jeho osobního statutu by neexistovala překážka manželství, a

- b) alespoň jeden z budoucích partnerů v registrovaném partnerství je maďarským státním příslušníkem nebo má místo obvyklého pobytu v Maďarsku. V tomto případě je právem rozhodným pro právní účinky registrovaného partnerství maďarské právo.

Právem rozhodným pro zrušení registrovaného partnerství je právo státu:

- a) ve kterém mají partneři v registrovaném partnerství místo obvyklého pobytu v době podání žaloby či návrhu na zahájení řízení o zrušení registrovaného partnerství, nebo není-li takového místa
- b) ve kterém měli partneři v registrovaném partnerství poslední místo obvyklého pobytu, pokud bylo toto místo obvyklého pobytu zrušeno nejméně jeden rok před podáním žaloby nebo návrhu, za předpokladu, že jeden z partnerů v registrovaném partnerství v době podání žaloby nebo návrhu dosud pobývá v tomto státě, nebo není-li takového místa
- v) jehož byli oba partneři v registrovaném partnerství státními příslušníky v době podání žaloby nebo návrhu.

Nelze-li rozhodné právo určit na základě výše uvedeného, použije se právo státu, v němž se nachází soud, který danou věc projednává.

Na vznik, zrušení a právní účinky nesezdaného soužití se vztahuje právo státu společné státní příslušnosti partnerů žijících ve společné domácnosti. Liší-li se státní příslušnost partnerů žijících ve společné domácnosti, použije se právo státu, v němž se nachází místo obvyklého pobytu těchto partnerů, nebo není-li takového místa, poslední společné místo obvyklého pobytu. Není-li možné určit společné místo obvyklého pobytu partnerů žijících ve společné domácnosti, použije se právo státu, v němž se nachází soud, který danou věc projednává. Partneři žijící ve společné domácnosti si mohou zvolit právo rozhodné pro jejich majetkové vztahy.

3.5.3 Rozvod a rozlučka

Použitelným právním předpisem je [nařízení \(EU\) č. 1259/2010 \(nařízení Řím III\)](#). Podle článků 5 až 7 nařízení si mohou manželé zvolit právo do uplynutí lhůty, kterou soud stanoví při prvním soudním jednání.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Použitelným právním předpisem je [Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti](#).

3.6 Majetkové poměry v manželství

Právním rozhodným pro majetkové poměry v manželství je právo státu, jehož jsou oba manželé státními příslušníky v době posuzování. Pokud se státní příslušnost manželů v době posuzování liší, použije se právo státu, v němž mají manželé společný obvyklý pobyt, nebo není-li takového místa, právo státu posledního společného místa obvyklého pobytu. Jestliže manželé neměli společný obvyklý pobyt, použije se právo státu, v němž se nachází soud, který danou věc projednává.

Manželé si mohou zvolit právo rozhodné pro společné jmění manželů, je-li jím:

- a) právo státu, jehož státním příslušníkem je jeden z manželů v době uzavření smlouvy;
- b) právo státu, v němž měl jeden z manželů obvyklý pobyt v době uzavření smlouvy, nebo
- c) právo státu, v němž se nachází soud, který danou věc projednává.

Právo si mohou zvolit i budoucí manželé. Rozhodné právo si lze zvolit do uplynutí lhůty stanovené soudem na prvním soudním jednání. Nedohodnou-li se manželé jinak, má volba práva rozhodného pro společné jmění manželů právní účinky pouze do budoucna.

Smlouva o společném jmění manželů je formálně platná rovněž tehdy, je-li v souladu s právem místa, kde byla uzavřena.

3.7 Závěti a dědictví

Na osoby, které zemřely dne 17. srpna 2015 nebo později, se vztahuje [nařízení \(EU\) č. 650/2012](#).

3.8 Věcná práva

Na vlastnické právo a další věcná práva, včetně zástavních práv a držby, se použije právo místa, kde se dotýčný majetek nachází.

3.9 Insolvence

Rozhodné právo se určuje podle článků 7–17 [nařízení \(EU\) č. 2015/848](#).

Poslední aktualizace: 02/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.